

Beszámoló biztosi tevékenységről

Innovációs biztosi munkámat 2019 novemberében kezdtem meg azzal a céllal, hogy előmozdítsam a város fejlődését három olyan területen, amelyekkel véleményem szerint azt megelőzően nem, vagy nem megfelelően foglalkozott a város. Három, egymáshoz kötődő, és egymástól függő területtel kezdtem el foglalkozni, amelyek visszahatnak Pécs fejlődésére, élhetőségére és külkapcsolataira. A hármas fókusz tudatos döntés volt, mert továbbra is meggyőződésem, hogy az innovációs ökoszisztéma, az ifjúság és a testvérvárosok ügyei a közgondolkodással ellentétben szorosan összefüggenek.

Innovációs területen többes kihívással néztem szembe, ugyanis a város ezt megelőzően a helyi innovációs ökoszisztémában nem játszott aktív szerepet, a területen meglévő és kialakuló együttműködésekben hiányzott. Így ennek a szerepnek a feltöltése vált kiemelt feladattá ezen a területen, melyet hármas célrendszerben érdemes értelmezni. Szükség volt egy személyi kapcsolatra, egy fizikai térre, valamint egy elvi nyitottságra. Az innovációs biztos megléte csak az első célkitűzést teljesítette. Az első időszak tájékozódásának és kapcsolatépítési időszakának fontos mérföldköve volt, amikor csatlakoztam az egyetem, a kamara, egyes cégek és a városi innovációs ökoszisztémában jelentős szerepet játszó személyek és szervezetek egyeztetéséhez. Erre a személyi kapcsolatra építve tudunk közös munkával továbblépni a második cél irányába, amely egy mind fizikai formájában, mind szimbolikusan fontos helyszín létrehozása lett. Később ez a helyszín IT HUB néven vált ismertté. Az ötlettől a megvalósításig mindössze bő fél év alatt jutottunk el, amely az akkori körülmények figyelembe vételével jelentős eredmény.

A koncepcionális tervezés, a helyszíneresés, a helyszín felújítása és újragondolása a PTE MIK hozzájárulásával, valamint a város szerepvállalása a folyamat során végül beért, és a város történetében először közös fenntartású, nonprofit intézmény jött létre az összes, Pécssett innovációs területen tevékenykedő fontosabb szereplő részvételével. A város szempontjából lényeges, hogy az IT HUB közvetlen és közvetett költségvetési hatása is pozitív. Mivel a helyszínt a Pécsi Vagyonhasznosítótól bérlik az együttműködős szereplők, ezért egy korábban üres és nehezen hasznosítható ingatlan telt meg élettel, míg a közvetett hatások az együttműködő partnerek növekedésén keresztül lecsapódnak a helyi iparüzési adóban, valamint a városi gazdasági aktivitáshoz való hozzájárulásban. Rövid időn belül elkezdtek jelentkezni a pozitív hatások, és az intézmény pusztán a híre is felkeltette a figyelmet az ország több pontján. Hiba lenne azonban azt gondolni, hogy az azonnali, nagyvű eredmények elvárása a helyes magatartás, ez ugyanis csak egy fontos, de apró lépés egy irányba, amelyhez hosszútávú, évtizedes elköteleződés szükséges a város részéről. Ennek az elköteleződésnek célja, hogy Pécssett is jobban kinyíljon az együttműködés kultúrája, a város felkerüljön az ország innovációs-informatikai térképére, és el tudjon mozdulni egy digitálisan jól beágyazott, innovatív, okos város irányába. Ennek sikeréhez van szükség a fentebb meghatározott hármas célrendszer harmadik elemére; az elvi nyitottságra. Ezt a nyitottságot és szakmai profilt a városházán belül a gazdaságfejlesztési főosztály képviseli markánsan, akikkel kiválóan együtt tudunk működni a felmerülő kérdésekben. A város polgárai, cégei, intézményei mind tele vannak

ötlettel, és ezek befogadásával és alakításával tudunk mindannyian, együtt előrelépni. Az IT HUB ma is helyt ad számos szakmai rendezvénynek, meetupnak, képzésnek és foglalkozásnak, ezáltal folyamatosan gazdagítja a városi közösséget. Nem véletlen, hogy a partnercégek száma évről évre folyamatosan növekszik. A meglévő képzések kiszélesítése és az egyetemválasztás előtt álló érdeklődő fiatalok nagyobb arányú bevonása pedig közös erőfeszítéseket fog igényelni a jövőben is, az ő megtartásuk ugyanis minden szereplőnek alapvető érdeke.

Az IT HUB létrehozásával párhuzamosan természetesen egyéb feladatokat is elláttam, így részt vettem számos megbeszélésen, webinaron és konzultáción, amelyek a különböző európai városok digitális transzformációs fejlettségét, innovációs tapasztalatait, valamint informatikai megoldásokra való nyitottságát vizsgálták. Figyelemmel követem más magyar városok mozgását is innovációs területen, a jó gyakorlatokat igyekszünk megvizsgálni és Pécsen is alkalmazzuk. Ezen felül a város az IT HUBon keresztül megismert partnerek által csatlakozott több európai uniós pályázathoz is, ezek közül a tavalyi évben volt amelyik akkor még nem sikerült, de idén újra megpályáztuk. Zajlik a munka a városi szolgáltatások és terek digitalizációja kapcsán is, ezek közül kifejezetten a Tüke kártya digitalizációjának kidolgozása, a TV-torony világításának interaktív tételé és különböző technikai megoldások városi környezetben való alkalmazását tartom kiemelésre érdemesnek. A vírushelyzet ideje alatt csalódottan kellett tudomásul vennünk, hogy a személyes jelenlét hiánya miatt számos terv és rendezvény nem tudott megvalósulni, ezeket online igyekeztünk pótolni. Az elmúlt hónapokban szerencsére ez is változott, így a korábbi változékony helyzet helyett megkezdődhetett a visszatérés a rendszeresebb személyes találkozásokhoz, amelyeken természetesen részt veszek. Kinevezésem óta először került ismét megrendezésre nemrég az InnoPécs 2022, amelyen ezúttal a város már szervező partnerként volt jelen. A következő időszakban az eddig felvázolt és kiépített irányokban szeretnénk továbblépni és a meglévő együttműködésekkel elmélyíteni, azok mellé pedig újakat felsorakoztatni.

Az innovációs szempontokat és az együttműködés kultúráját alapul véve láttunk neki a testvérvárosi kapcsolatok újragondolásának is. A kiinduló helyzet megismerését és a kifutó, korábbi projektek véget érését követően egy ésszerű újratervezés kezdődött, amelynek keretében át lett gondolva a testvérvárosi kapcsolatok célja és haszna, valamint azok jövőbeli prioritizálása. Ezek a tapasztalatok és új ötletek szolgálták alapul az új külügyi koncepció elkészültéhez, amelybe értelemszerűen beépítettük a testvérvárosi kapcsolatok új fókuszait is. Ennek vázát a meglévő európai kapcsolataink adják, itt nyílik a legtöbb együttműködési lehetőség és kölcsönös előny is, kifejezetten a Kárpát-medencében és Németországban, valamint Franciaországban. Ezek közül tartom kiemelendőnek Fellbachot, Aix-en-Provence-t, Újvidéket, Grazot és Eszéket, ez utóbbira pedig külön is szeretnék kitérni.

Az eszéki kapcsolat nem csak a földrajzi és kulturális közelség miatt, hanem a pécsi horvát közösség, és az innovációs együttműködési potenciál miatt kulcsfontosságú. Ez utóbbi kapcsán az ottani példát személyesen is volt alkalmam részleteiben megtapasztalni egy nemrég megvalósult utazás keretében. Eszéken mintegy húsz évvel ezelőtt kezdődött el az a típusú munka és együttműködés, amely itt még gyerekcipőben jár. Az eredményeik azonban magukért beszélnek; bár Pécsnél kisebb város, az IT-szektor ottani potenciálja olyan szintű, hogy Pécshez hasonlóan nem tudják már kielégíteni a munkaerőhiányt helyiekkel, most már nem ritka, hogy

akár Zágrábból, vagy az ország más területeiről érkeznek oda munkavállalók; Eszék az informatikai és innovációs szektorban 'branddé' vált, és ez a cél Pécsset is. Az ott kialakult klaszterhatás bizonyos módosításokkal itthon is alkalmazható, ezeket a jó gyakorlatokat pedig terveim szerint tovább fogjuk vizsgálni és reményeim szerint néhányukat alkalmazni is Pécsset. A testvérvárosokkal való ifjúsági kapcsolatok, különös tekintettel a testvériskolákra, utazásokra és diákcsera-programokra az egyik legfontosabb pillére az interkulturális tapasztalatoknak, éppen ezért volt sajnálatos az egészségügyi helyzet miatti korlátozások és bizonytalanság együttese; sok olyan körülmény nem állt fenn, ami lehetővé tette volna ezeknek a kapcsolatoknak a kiszélesítését, sőt, sok szempontból előről kell kezdeni az építkezést. Ebben a külkapcsolati újraépítkezésben természetesen számítunk a helyi nemzetiségek, valamint a nemzetiségi tanácsnok együttműködésére. Az eddigi tapasztalatok alapján a partnerek nyitottak, a pécsieket szívesen fogadják partner- és testvérvárosainkban Európa-szerte.

Az eddigiekhez szervesen kapcsolódó harmadik terület az ifjúsági ügyek. Ezen a téren a korábbi vállalatoknak megfelelően a diákélet előmozdítása, a bevonás és a képviselő elveinek való gyakorlatba ültetése a fő cél, ehhez pedig több különböző eszközön át vezet az út. A felülről lefelé való tervezés helyett az első pillanattól kezdve az alulról felfelé építkezés volt az irány. Így került a képbe a városi diákközgyűlés és diákpolgármester-választás megrendezésének ügye, valamint a városban működő ifjúsági szervezetek bevonása. A munka az előbbi lehetőségeinek feltérképezésével kezdődött, így vettem részt számos rendezvényen, ahol más városokban már működő modelleket igyekeztem megismerni, azzal a céllal, hogy azokat Pécsset is átültethessük gyakorlatba. Így kerültem a kapcsolatba a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzati Társasággal, akik elláttak számos hasznos tanáccsal és tudnivalóval. Mindeközben számos alkalommal találkoztam és beszéltem korábbi és jelenlegi, ifjúságpolitikával foglalkozó szakemberrel és diákkal, akik meglátásaikkal folyamatosan tovább árnyalták addigi tudásomat. Ezekből kitűnt, hogy a személyes kapcsolatok súlya itt döntő fontosságú, bevonás nélkül pedig belekezdeni sem érdemes nagyívű elképzelések megvalósításába. Ebbe a sormintába illeszkedik az ifjúsági koncepció frissítése, a European Youth Event és az Európai Ifjúsági Főváros megszervezésének kérdései, illetve a diákközgyűlés létrehozása is.

Ezek az elképzeléseknek az előkészítése folyamatosan zajlott, mindaddig azonban a tervezőasztalon maradtak, amíg a személyes jelenlét nem volt garantálható; így ugyanis nem volt lehetőség csapatépítésre, nagyobb találkozásokra, amelyek ennek a korosztálynak a hatékony bevonásához feltétlenül szükségesek. Ezen akadály elhárulásával indulhatunk el végre a lényegi megvalósítás felé. Érdemes olyan szempontból megközelíteni ezeket, hogy egymásra épülő elemekről van szó, amelyekhez nem csak idő és hosszú távú elköteleződés, de források is szükségesek lesznek. Egy hatékony ifjúsági koncepció elkészültéhez nem elég a tervezőasztalhoz leülni, ugyanis a helyzet olyannyira változott az elmúlt években, hogy sok mindent előről kell kezdeni. Ezért, mielőtt bármibe belekezdenénk, nem elkerülhető egy alapos felmérés a pécsi ifjúság jelenlegi helyzet és attitűdjei kapcsán. Idestova 17 éve, hogy utoljára készült ilyen, ez tovább nem halasztható. Ebből a kutatásból lesznek azonosíthatóak azok a pontok, ahol beavatkozásra van szükség, amely beavatkozásokat részleteiben az e területen érintett szakemberekkel együtt kell majd kidolgozni. A koncepciónak része kell legyen egy stratégiai cselekvési terv, amelyben időpontokhoz kötődően szerepelnie kell, hogy a város mikor tervez

élni a jövőben a European Youth Event, illetve adott esetben az Európai Ifjúsági Főváros megpályázásával és megvalósításával. Ezeknek a bevonás elve alapján előfeltétele a diákközgyűlés működése és a szakmában tevékenykedő egyesületekkel és civil szervezetekkel való együttműködés. Az első gondolatok egy potenciális Európai Ifjúsági Főváros pályázat kapcsán két éve merültek fel, amiből néhány megbeszélés és egy pályázati szándék született, de konkrét lépés nem történt. Értelemszerűen komoly elköteleződés szükséges egy ilyen méretű esemény megpályázásához, és az eddig lefolytatott egyeztetések alapján nem elhanyagolható mennyiségű forrást, időt és előkészítést kell allokálni ehhez a tervhez egy sikeres pályázat érdekében. Ugyanakkor fontos hangsúlyozni azt a szempontot, hogy a European Youth Event és további ifjúsági események sikeres megszervezése növelik a jövőbeli Európai Ifjúsági Főváros pályázat beadása esetén remélhető sikeres elbírálást, így a megvalósítást is lépésről-lépésre kell megtervezni. Ennek fokozatos felépítéséhez szükséges a testvérvárosi ifjúsági kapcsolatok revitalizálása, az új ifjúsági koncepció elkészülte, több sikeres esemény lebonyolítása, a hosszútávú elköteleződés, a diákok, tanárok és szakemberek hozzájárulása, lobbizás a releváns európai intézményeknél, szakértői hálózatok bevonása, tehát összességében a város 'felhelyezése' a térképre.

Az érdemi tájékozódás, a lehetőségek megvizsgálása és az egészségügyi helyzet változása következtében mostanra alakult ki az a helyzet, hogy ezt a hosszú folyamatot érdemben is meg lehet indítani, ennek legelső lépés pedig a fentebb is említett ifjúsági koncepció felmérési szakaszának megkezdése.

Összességében úgy látom, hogy bár bőven van még tennivaló, közreműködésemmel mindhárom általam érintett területen jelentős előrelépéseket sikerült elérni, amelyek távlatilag is értelmezhető irányba terelik a város működését és fejlődését. Az egészségügyi helyzet és az ahhoz kapcsolódó bizonytalanságok magunk mögött hagyásával azt érzékelem, hogy nőtt az aktivitás, ezt pedig hiba lenne nem kihasználni. Egyes esetekben a nagy eredményekhez sok év kemény munkája szükséges, de meggyőződésem, hogy minderre Pécs városa és annak vezetése képes és alkalmas.

Tisztelettel kérem beszámolóm elfogadását.

Nemes Balázs

Pécs MJV innovációs biztosa